

MAGNOLIJA GARBARINO, TULSAS UNIVERSITĀTES (ASV) BIOLOĢIJAS STUDENTE

LMF ANDRAS KALNIŅAS STIPENDIJAS IEGUVĒJA, 2025

Man šovasar bija iespēja mācīties un dzīvot Latvijā kā LMF Andras Kalniņas stipendijas saņēmējai. Šī pieredze ir mani pārliecinājusi par savu vēlamo mācības ceļu, kā arī par savu latvietību un identitāti. Kā bioloģijas studente, kas ļoti iesaistās Tulsas Universitātes (The University of Tulsa) sabiedrībā, man pietrūkst laika iesaistīties praktiskajā darbā. Dzīvojot Oklahomas štatā, man trūkst latviešu sabiedrības, ar ko es Ņujorkā uzaugu. LMF stipendija deva man iespēju iegūt abus no tiem - gan praktiskā darba pieredzi, gan latvisku vidi.

Latviju es atstāju ar pilnu sirdi un ar jaunām prasmēm, kas man ilgstoši dzīvē noderēs. Es savu prakses laiku, astoņus nedēļas, pavadīju P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Asinsvadu ķirurģijas nodaļā. Šo iespēju man sniedza asinsvadu ķirurgs prof. Dainis Krieviņš, kurš savā laikā arī mācījās Amerikā. Mani pienākumi asinsvadu ķirurģijas nodaļā atšķīrās katru dienu, un es nekad nezināju, ko sagaidīt no savas dinamiskās darba vietas. Esmu izpildījusi ātrās palīdzības (EMT) sertifikātu Amerikā, tomēr man slimnīcas procedūras bija pilnīgi jaunas. Līdz ar to man bija iespējas iemācīties un pielietot jaunas zināšanās jau no pirmajām dienām slimnīcā. Es piedalījos un palīdzēju pacientu aprūpē pirms un pēc operācijām. Bet ikdienas darbs slimnīcas nodaļā nav tikai sterilās procedūras, ko pilda medicīnas māsas. Man arī bija pienākums atbalstīt sanitārus un māsu palīgus šajā praksē. Un tagad jāatzīst, ka tie mazie darbi - stumjot gultas uz operācijām, mērot asinsspiedienu un temperatūru, mainot pamperus, izdalot maltītes, saklājot gultas un vēl simts darbiņu - man iemācīja visvairāk par to, kas ir darbs medicīnā.

MAGNOLIJA GARBARINO, LMF STIPENDIĀTE 2025

Kā praktikantei man bija tā brīvība iesaistīties dažādos pienākumos nodaļā. Līdz ar to man netrūka iespējas parunāties ar pacientiem. Puskilometru braucienā caur pagrabu uz jauno korpusu (mēs izmērījām) vai kamēr klāju gultas, vai pārsiešanā, man bija liels prieks parunāt ar pacientiem. Daži man izstāstīja visu savu dzīves gaitu - mūsu nodaļā manās prakses laikā ir ārstējās lauksaimniecības zinātnieks, bērnudārza skolotāja, Stradiņa slimnīcas celtnieks, apbedīšanas darbinieks, vairāki bijušie karavīri, korporatīvie darbinieki, kā arī bijušās kolēģes nodaļā. Katrs stāsts bija aizraujošs no personīgā viedokļa, bet tie man arī ļāva domāt par to, kas tad ietekmējis pacientu veselību. Tādēļ daudz iemācījos no pašiem pacientiem prakses laikā. Daži pacienti jau vairākkārt bija ārstējušies slimnīcā, bet citiem pacientiem slimnīca bija nepazīstama un tādēļ bīstama vieta. Kāds pacients, piemēram, ieradās dienas stacionārā uztraucies un ar ļoti augstu asinsspiedienu. Viņš no Latgales bija atbraucis ar autobusu, iekāpjot tajā jau trijos no rīta, lai laicīgi tiktu slimnīcā. Viņam tā bija pirmā reize slimnīcā kopš piedzimšanas. Mēs ar kolēģi paspējam ar viņu pirms procedūras pietiekami pajokot un parunāties, un viņam spiediens pazeminājās un varēja veikt procedūru. Tā sajūta, ka es, kaut kā praktikante, varēju iespaidot pacientu veselību un slimnīcas pieredzi, bija tik ļoti nozīmīga. Silti bija tie momenti, kad pacienti man darba tērpā kabatā ielika šokolādītes, lai pateiktos, bet vēl siltāki bija tie momenti, kad ilgi guloši pacienti varēja doties uz māju. Redzot, kā pacients, kas bija gandrīz padevies slimībai, laimīgs izstaigāja no nodaļas, es tiešām pārliecinājos, ka šī ir tā profesija, kurā gribu būt. Prieks bija redzēt, kā pacienti atgriezās uz pārsiešanu vai uz konsultācijām pēc izrakstīšanas - ar smaidu sejā un ar glīti grieztiem matiem viņi bija gandrīz nepazīstami.

Ārstu darbs ir, protams, ļoti grūts, bet tas arī ir darbs, kura sekas ir nozīmīgas un viegli redzamas. Es varbūt nesajutu medicīnas maģiju, kad man bija jāpalīdz pacientam, kas bija saslimis ar zarnu infekciju vai jāsmērē psoriāzes pacienta kājas, bet es to sajutu, kad tiem pacientiem bija iespēja atgriezties savā parastajā dzīvē. Pēcpusdienās man arī bija iespēja piedalīties 24. nodaļas pētnieciskajā darbā, ko vadīja profesors Krieviņš. Mana loma bija kā monitore, kas nodrošināja, ka visi dati bija pareizi ievadīti datubāzē un ka visas nepieciešamās formas atradās pareizā vietā. Šis darbs arī man bija ļoti nozīmīgs, jo profesors ar saviem kolēģiem cenšas uzlabot slimnīcas protokolu, lai labāk nodrošinātu pacientu veselību pēc operācijas. Savā beidzamajā prakses nedēļā strādājot nodaļā, man bija vienreizējā iespēja vērot sarežģītu asinsvadu operāciju. Stāvot operāciju zālē, es biju pilnīgi pārliecināta, ka biju izvēlusies pareizo profesiju. Man bija tāds prieks redzēt, ka medicīna var veikt īstus brīnumus pacienta veselībai. Es nekad neaizmirsīšu sajūtu savā pirmajā operācijā.

Ārpus slimnīcas man bija dažādi piedzīvojumi, kas padarīja šo vasaru patiešām košu un nozīmīgu. Es pavadīju laiku ar ģimeni un draugiem, kuri sen nebija redzēti. Kā īsta latviete vasarā es pārēdos auksto zupu un zemenes. Dažās nedēļu nogalēs aizbraucu no Rīgas prom, lai Jūrmalā saulotos un Siguldā izstaigātu skaisto Gaujas malu. Piedzīvoju jauniešu dziesmu un deju svētkus un redzēju, kā bērni ar lielu prieku turpināja dejojot arī pēc koncerta atcelšanas lietaino laikapstākļu dēļ. Apmeklēju mākslas, medicīnas un okupācijas muzejus, lai mācītos par mūsu zemi un kultūru. Arī redzēju jauno dokumentālo filmu "Divi brāļi - viena misija", par ārstiem Zariņiem, ko rādīja 10. Latvijas ārstu kongresa laikā jūnijā. Tā bija tiešām aizkustinoša. Man bija prieks redzēt sadarbību starp diasporas un latviešu ārstiem, un es ceru, ka savā dzīvē un profesijā varēšu arī radīt stingru savienojumu ar savu tēvzemi caur savu medicīnas karjeru.

Man arī bija īpašā iespēja piedalīties savā pirmajā 2x2 seminārā. Kurzemē Saulgriežu svētki tiek svinēti katru gadu. Šo lielisko pieredzi es nekad neaizmirsīšu. Man bija iespēja piedzīvot īstus Jāņus, ieskaitot svētku galdu, vaiņagu pīšanu, dančus un ligošanu ar jauko kompāniju. Visiem līgotājiem bija iespēja atbalstīt svētku sagatavošanu dažādās darbnīcās. Es izvēlējos muzicēšanu, un līdz ar to man bija iespēja spēlēt kokli pirmo reizi kopš bērnības, piedalīties jaunajā grupā talantu vakarā un palīdzēt ielīgnot gada īsāko nakti. Gaidu nākamo iespēju piedalīties 2x2 pasākumā, jo šī nedēļas nogale mani bagātināja ar tautiskām prasmēm un jauniem draugiem. Es varu teikt godīgi, ka izbaudīju katru brīdi Latvijas vasarā, un šī pieredze man iededza vēlmi atgriezties un varbūt pat strādāt Latvijā. Dzīve un medicīna Latvijā atšķiras no ASV, ir pozitīvas un negatīvas lietas katrā valstī. Bet, ko es mīlēju, dzīvojot Latvijā, bija lielā cilvēctības sajūta. Slimnīcā pacienti bija ļoti laimīgi parunāties par dzīvi un filozofēt, tikmēr manas kolēģes vienmēr nodrošināja, ka biju paēdusi, un skatījās, lai nepārstrādājos. Ejot pa ielu Rīgā, man bieži sanāca satikt draugu vai pazīstamu cilvēku un arī svešinieku piedāvātu joku, smaidu vai jauku sarunu. Es šovasar iemācījos, kā slimniekam pievienot zāļu sistēmas un kā saklāt gultu ar hospital corners, bet arī iemācījos būt atklātākai un empātiskākai. Šī pieredze tiešām ir iedvesmojusi manu dzīves gaitu, un par to esmu ļoti pateicīga. Tas, ka man bija piešķirta stipendija, kas nosaukta Andras Kalniņas vārdā, man arī ir ļoti svarīgi. Es šovasar esmu izaugusi gan kā studente, gan kā cilvēks. Es ceru un es zinu, ka es un citi stipendijas saņēmēji godināsim viņas piemiņu, lietojot šo prakses laikā gūto pieredzi, lai padarītu mūsu pasauli labāku un siltāku.

